

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและอภิปรายผล

ในปัจจุบันการท่องเที่ยวถือเป็นภาคเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย ซึ่งรัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยว โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็น การประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น การออกกฎระเบียบ มาตรการต่าง ๆ เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ตลอดจนประเพณี วัฒนธรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการสนับสนุนให้การท่องเที่ยวมีการพัฒนาที่ยั่งยืน และจงใจให้แต่ละจังหวัดมีการพัฒนาสถานที่ต่าง ๆ ให้มีศักยภาพ และความเหมาะสมในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแหล่งใหม่ พร้อมทั้งปรับปรุงและเพิ่มศักยภาพแก่แหล่งท่องเที่ยวเดิมให้มากยิ่งขึ้น

การค้นคว้าแบบอิสระนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงปัจจัยสำคัญเพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง โดยได้ทำการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในเขตเทศบาลนครลำปางทั้งหมด 395 ตัวอย่าง เป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในการศึกษา ใช้สถิติพรรณนาในรูปแบบของการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และ วิธี Cross Tabulation

จากการศึกษาได้แบ่งข้อสรุปออกเป็น 2 ประการ คือสรุปข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างการวิจัย เป็นการสรุปจากข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลในการเลือกประเภทของแหล่งท่องเที่ยวภายในประเทศ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว แนวโน้มในการตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศครั้งต่อไป และความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านบุคคลกับตัวแปรด้านอื่นๆ และสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการสรุปความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระด้านบุคคลทั้งหมด 7 ตัวแปรคือ อายุ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ข้อมูลข่าวสารทางการท่องเที่ยวกับประเภทของแหล่งท่องเที่ยวและการเดินทางท่องเที่ยว

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 สรุปข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างการวิจัย

จากการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 395 คน เป็นเพศหญิง 260 คน (ร้อยละ 65.8) และเพศชาย 135 คน (ร้อยละ 34.2) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25 – 35 ปี (ร้อยละ 53.2) รองลงมา คืออายุระหว่าง 36 – 45 ปี (ร้อยละ 24.8) และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว (ร้อยละ 52.9) และยังเป็นโสด (ร้อยละ 45.6)

สำหรับด้านการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ 40.5) รองลงมา คือ ระดับอนุปริญญาหรือปวส. (ร้อยละ 17.2) ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน (ร้อยละ 26.3) มีรายได้ต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท (ร้อยละ 31.4) วิเคราะห์ได้ว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับอาชีพและรายได้ เพราะผู้ที่มีการศึกษาสูงมักจะมีแนวโน้มในการทำงานที่มั่นคงและรายได้ที่ดีกว่าทำให้มีโอกาสที่จะเดินทางท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่างๆ

ในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา (2548) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศเฉลี่ยปีละ 2 ครั้ง (ร้อยละ 30.1) และท่องเที่ยวโดยเฉลี่ย 3 – 4 วัน (ร้อยละ 43.3) วัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยว คือเพื่อการพักผ่อนและการท่องเที่ยว (ร้อยละ 72.2) เหตุผลรองลงมา คือเพื่อการเยี่ยมญาติ (ร้อยละ 14.2) ซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกเดินทางท่องเที่ยวมากที่สุด คือ ทะเล/หาดทราย (ร้อยละ 4.30) โดยเฉพาะทะเลทางฝั่งอันดามัน โดยเลือกรูปแบบในการจัดการเดินทางท่องเที่ยวเอง (ร้อยละ 83.3) เนื่องจากความรู้สึกเป็นส่วนตัวและการจัดโปรแกรมท่องเที่ยวได้อย่างอิสระ (ร้อยละ 63.8) ส่วนกลุ่มที่เลือกท่องเที่ยวโดยการซื้อแพคเกจทัวร์ (ร้อยละ 16.7) มีเหตุผลเพราะความสะดวกสบายและมีบริการที่ดี (ร้อยละ 45.5)

ในด้านของค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะใช้จ่ายเฉลี่ยมากกว่า 7,000 บาท (ร้อยละ 36.5) และจำนวนคนที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่าง คือ 4- 6 คน (ร้อยละ 58.7) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนในครอบครัว/ญาติ (ร้อยละ 57.2) เนื่องจากปัจจุบันขนาดของครอบครัวมีขนาดที่เล็กลง ทำให้มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวสูงขึ้น จึงมีรายได้เหลือพอที่จะเดินทางท่องเที่ยวเพื่อหาความบันเทิงหรือกิจกรรมยามว่างทำพร้อมกันได้

พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวเกินกว่าครึ่ง (ร้อยละ 67.3) ใช้รถยนต์ส่วนบุคคล รองลงมาคือ รถโดยสารประจำทาง(รถทัวร์) (ร้อยละ 12.7) และรถเช่าเหมา(มีคนขับ) (ร้อยละ 9.1) จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างในการเลือกใช้พาหนะเพื่อการเดินทางยังพบอีกว่าประชาชนในเขตเทศบาลนครลำปางนั้นไม่นิยมเดินทางท่องเที่ยวด้วยรถไฟ

ส่วนใหญ่เลือกเดินทางท่องเที่ยวมากที่สุด ในช่วงเดือน เมษายน (ร้อยละ 36.7) และเดือน ธันวาคมจนถึงช่วงต้นปี (ปีใหม่) (ร้อยละ 18.7) และเดือนที่มีการเดินทางท่องเที่ยวน้อยสุด คือ

เดือนกันยายน (ร้อยละ 0.5) และข้อมูลข่าวสารที่ใช้ในการเลือกเดินทางท่องเที่ยวได้จากสื่อทางโทรทัศน์/วิทยุ (ร้อยละ 38.7) รองลงมา เป็นสื่อจากนิตยสารทางการท่องเที่ยว (ร้อยละ 12.9) ส่วนบุคคลที่แนะนำในการเลือกเดินทางท่องเที่ยวมากที่สุดเป็นเพื่อน (ร้อยละ 44.1) และจากญาติพี่น้อง (ร้อยละ 19.2)

5.1.2 สรุปผลการศึกษาที่ได้จากการหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ

1. จากการหาค่าความสัมพันธ์ของอายุกับแหล่งท่องเที่ยวและการเดินทางท่องเที่ยว พบว่ากลุ่มอายุที่ต่างกันไม่ได้มีผลทำให้การเลือกแหล่งท่องเที่ยว พาหนะในการเดินทาง และที่พักแรมต่างกัน

ส่วนในด้านค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 25 - 35 ปี เป็นกลุ่มที่มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวที่น้อยที่สุดคือ 3,001 - 5,000 บาท (ร้อยละ 34.8) เมื่อเทียบกับกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุอื่นๆ ที่มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่า 7,000 บาท

แต่ละช่วงอายุมีความแตกต่างกันในช่วงเวลาที่เดินทางท่องเที่ยวกลุ่มอายุ 25 - 35 ปี และ 46 - 55 ปี จะเดินทางในช่วงวันหยุดติดต่อกันหลายๆ วัน ส่วนกลุ่มอายุ 36 - 45 ปี และ 56 - 60 ปี จะเดินทางท่องเที่ยวทุกโอกาสที่สะดวก

ในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวพบว่า กลุ่มช่วงอายุแต่ละกลุ่มมีบุคคลที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวที่แตกต่างกันออกไปคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 25 - 35 ปี มีเพื่อนเป็นผู้ที่มีส่วนช่วยในการตัดสินใจท่องเที่ยว (ร้อยละ 28.6) กลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงอายุ 36 - 45 มีสามี/ภรรยาที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (ร้อยละ 43.9) ส่วนกลุ่มตัวอย่างอายุ 46 - 55 ปี (ร้อยละ 30.6) ตัดสินใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเอง และกลุ่มตัวอย่างอายุ 56 - 60 ปี บุคคลที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจคือสามี/ภรรยาและลูก ในสัดส่วนที่เท่ากัน (ร้อยละ 40.0)

2. จากการหาค่าความสัมพันธ์ของเพศกับแหล่งท่องเที่ยวและการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า เพศที่ต่างกันไม่ได้มีผลทำให้การเลือกแหล่งท่องเที่ยว พาหนะในการเดินทาง ช่วงเวลาที่ชอบเดินทางเที่ยว ระยะเวลาท่องเที่ยวเฉลี่ย และที่พักแรมต่างกัน

สำหรับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวนั้นเพศชายมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่า 7,000 บาท (ร้อยละ 44.0) ส่วนเพศหญิงมีค่าใช้จ่าย 3,000 - 5,000 บาท (ร้อยละ 33.5) ส่วนการเลือกเดินทางท่องเที่ยวนั้น บุคคลที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายส่วนใหญ่ ร้อยละ 28.9 ตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวเอง แต่ในกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่สมรสแล้ว (ร้อยละ 28.5)

บุคคลที่มีส่วนในการตัดสินใจท่องเที่ยวเป็นสามี ส่วนเพศหญิงที่มีสถานภาพโสดจะตัดสินใจด้วยตนเอง (ร้อยละ 26.0)

3. การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับประเภทของแหล่งท่องเที่ยว และการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ในทุกระดับการศึกษาเลือกแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยกลุ่มตัวอย่างเดินทางท่องเที่ยวด้วยรถยนต์ส่วนบุคคลเป็นพาหนะหลัก รองลงมาคือรถบริการนำเที่ยว (ซีอทัวร์) ยกเว้นกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาเอกที่จะใช้พาหนะในการเดินทางท่องเที่ยวเป็นรถเช่าเหมา(มีคนขับ) รถบริการนำเที่ยว(ซีอทัวร์)และเครื่องบิน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกพักที่โรงแรม (ร้อยละ 38.7) ยกเว้นกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาที่เลือกพักบ้านเพื่อน/ญาติ ส่วนระยะเวลาท่องเที่ยวของแต่ละระดับการศึกษามีความแตกต่างกัน คือ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. จะใช้เวลาท่องเที่ยวเพียง 1 – 2 วัน ส่วนอนุปริญาตรี หรือปวส. ปริญญาตรี และปริญญาโท ใช้เวลาท่องเที่ยว 3 – 4 วัน และปริญญาเอกจะเดินทางท่องเที่ยว มากกว่า 5 วัน

ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ยของกลุ่มระดับการศึกษามีความแตกต่างกัน คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามีค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวอยู่ในช่วงต่ำสุดคือ น้อยกว่า 3,000 บาท กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น, อนุปริญาตรีหรือปวส. และปริญญาเอกมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว 3,001 – 5,000 บาท นอกนั้นมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่า 7,000 บาท

4. จากการหาค่าความสัมพันธ์ของสถานภาพสมรสกับประเภทของแหล่งท่องเที่ยว และการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า สถานภาพที่แตกต่างกันไม่ได้มีผลทำให้การเลือกแหล่งท่องเที่ยวพาหนะในการเดินทาง และลักษณะที่พักแรมต่างกัน

ส่วนในด้านค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวนั้น ได้ข้อสรุปค่อนข้างแตกต่างกันของแต่ละสถานภาพ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสด มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว 3,001 - 5,000 บาท และบุคคลที่แนะนำในการเลือกเดินทางท่องเที่ยวคือ เพื่อน โดยจะเดินทางท่องเที่ยวเป็นเวลา 3 - 4 วัน ตามแต่โอกาสที่สะดวก เพราะเป็นกลุ่มที่ไม่มีพันธะผูกพันสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้อย่างอิสระเสรี ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่า 7,000 บาท จะมีสามี/ภรรยา เป็นผู้ที่มีส่วนในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว และเดินทางท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดยาว 3 – 4 วัน เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีภาระในการดูแลบุตร ดังนั้นเมื่อจะเดินทางท่องเที่ยวจึงต้องให้เป็นช่วงที่ปิดภาคเรียนของบุตรหลายก่อนจึงจะสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้

กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพหย่าร้าง/แยกกันอยู่ มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวที่น้อยกว่า 3,000 บาท และ 3,001 – 5,000 บาท เป็นการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเอง ในช่วงวันหยุดเสาร์ – อาทิตย์

5. การหาค่าความสัมพันธ์ของอาชีพกับประเภทของแหล่งท่องเที่ยวและการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างแต่ละอาชีพส่วนใหญ่เลือกแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (ร้อยละ 79.5) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะใช้รถยนต์ส่วนบุคคลในการเดินทาง (ร้อยละ 67.3) ยกเว้นกลุ่มที่เกษียณอายุที่เลือกใช้บริการนำเที่ยว(เชือทัวร์) และเดินทางด้วยเครื่องบิน ส่วนการเลือกที่พักแรม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกพักที่โรงแรม (ร้อยละ 38.7) และรีสอร์ท (ร้อยละ 21.8) ยกเว้นกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพรับจ้างและเกษตรกรที่เลือกพักแรมที่บ้านเพื่อน/ญาติ และเมื่อเทียบค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาชีพ พบว่า กลุ่มอาชีพที่มีความมั่นคงหรือมีรายได้ที่ค่อนข้างสูง เช่น ราชการ พนักงานบริษัทเอกชน ธุรกิจส่วนตัว และเกษียณอายุที่เลือกเดินทางท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดยาวติดต่อกัน หรือตามแต่โอกาสที่สะดวกจะมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่า 7,000 บาท ส่วนกลุ่มอาชีพที่มีรายได้ค่อนข้างน้อย เช่น รับจ้าง และเกษตรกร จะมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวที่น้อยกว่า 3,000 บาท หรือ 3,000 – 5,000 บาท และเดินทางท่องเที่ยวเพียง 1 – 2 วัน

6. ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับประเภทของแหล่งท่องเที่ยว และการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกระดับรายได้ส่วนใหญ่มีสิ่งจูงใจมาจากแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ จากผลการศึกษาพบว่า ในการเดินทางท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ นิยมใช้รถยนต์ส่วนบุคคลเป็นพาหนะ รองลงมาคือรถบริการนำเที่ยว(เชือทัวร์) ในด้านที่พักส่วนใหญ่เลือกพักที่โรงแรม โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้มากกว่า 25,001 บาท และมีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำที่สุด คือต่ำกว่า 5,000 บาทจะพักแรมที่บ้านเพื่อน/ญาติ

กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวที่น้อยกว่า 3,000 บาท เดินทางท่องเที่ยว 1 – 2 วัน ตามแต่โอกาสที่สะดวกที่จะเดินทางท่องเที่ยวได้ และเป็นการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเอง

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 - 10,000 บาท และรายได้ต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว 3,001 - 5,000 บาท เดินทางท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดยาว 3- 4 วัน และกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 บาทขึ้นไปมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่า 7,000 บาท ใช้เวลาในการท่องเที่ยว 3- 4 วัน ในช่วงวันหยุดยาว

ส่วนบุคคลที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเอง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท และ 20,001 - 25,000 บาท เพื่อนเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว

7. จากการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลข่าวสารในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับประเภทของแหล่งท่องเที่ยวและการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า สื่อที่ต่างกันไม่ได้มีผลทำให้การเลือกแหล่งท่องเที่ยว พาหนะในการเดินทาง และลักษณะที่พักแรมต่างกัน

ยกเว้นข้อมูลข่าวสารที่ได้จากหนังสือแนะนำเที่ยวที่กลุ่มตัวอย่างได้ข้อมูลส่วนใหญ่ในการเลือกที่พักแรมเป็นรีสอร์ท โดยจะใช้เวลาในการพักผ่อนและท่องเที่ยว 3-4 วัน และมีค่าใช้จ่ายที่มากกว่า 7,000 บาท โดยมีสามีหรือภรรยาเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูล ท่องเที่ยวผ่านทางหนังสือแนะนำเที่ยว, หนังสือพิมพ์, นิตยสารทางการท่องเที่ยว และบริษัทนำเที่ยว (ร้อยละ 36.5) จะมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่า 7,000 บาท และเดินทางท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยประมาณ 3 วัน ในช่วงวันหยุดติดต่อกัน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ได้ข้อมูลจากแผ่นพับ/โปรชัวร์, โทรทัศน์/วิทยุ และอินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 31.4) มีค่าใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยว 3,001 - 5,000 บาท โดยเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ย 2 วัน และกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทราบข้อมูลการท่องเที่ยวผ่านป้ายโฆษณา มีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 3,000 บาท บุคคลที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจท่องเที่ยวโดยการรับข้อมูลผ่านสื่อโทรทัศน์/วิทยุ และแผ่นพับ/โปรชัวร์ เป็นการตัดสินใจท่องเที่ยวด้วยตนเอง

8. จากการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่แนะนำการท่องเที่ยวเกี่ยวกับประเภทของแหล่งท่องเที่ยวและการท่องเที่ยว พบว่า บุคคลที่แนะนำต่างกันไม่ได้มีผลทำให้การเลือกแหล่งท่องเที่ยว และพาหนะในการเดินทางต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ได้รับการแนะนำในการเลือกที่พักแรม พบว่าการแนะนำจากพ่อ/แม่, สามี/ภรรยา, ญาติ/พี่น้อง และผู้ร่วมงานจะแนะนำให้พักที่โรงแรม ส่วนเพื่อนจะแนะนำให้พักที่รีสอร์ท และลูกจะแนะนำให้พักที่บ้านญาติ/เพื่อน ในด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวพบว่า ส่วนใหญ่จะใช้จ่ายมากกว่า 7,000 บาท ยกเว้นการแนะนำจากพ่อ/แม่ และเพื่อนที่จะใช้จ่ายประมาณ 3,001 - 5,000 บาท

9. เช่นเดียวกับการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ที่เดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว และการท่องเที่ยว พบว่าข้อมูลที่ได้ไม่ได้มีนัยสำคัญในการเลือกเดินทางท่องเที่ยวที่ต่างกัน นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่ได้เดินทางท่องเที่ยวมาแล้ว 1, 2, 3 หรือ 4 ครั้ง ยังคงเลือกแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ มากกว่าแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม

กลุ่มตัวอย่างที่ได้เดินทางท่องเที่ยวมาแล้ว 1 - 4 ครั้งจะนิยมท่องเที่ยวในเดือนเมษายน ทั้งหมดมีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวคือ เพื่อการพักผ่อนและการท่องเที่ยว มีรูปแบบในการเดินทางท่องเที่ยวเป็นแบบจัดการเอง และนิยมใช้รถยนต์ส่วนบุคคลเป็นพาหนะในการเดินทางท่องเที่ยว ส่วนใหญ่นิยมพักที่โรงแรม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่า 7,000 บาท ยกเว้นกลุ่มตัวอย่างที่เพิ่งมาครั้งแรกมีค่าใช้จ่ายเพียง 3,001 - 5,000 บาท และส่วนใหญ่ผู้ที่มีส่วนในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว คือสามี/ภรรยา ยกเว้นกลุ่มตัวอย่างที่ได้เดินทางท่องเที่ยวมาแล้ว 4 ครั้งมีเพื่อนเป็นผู้ที่มีส่วนในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว

5.2 การอภิปรายผลการศึกษา

ผู้ศึกษาอภิปรายผลการศึกษาจากกรอบแนวคิดของการศึกษา โดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ การศึกษาถึงปัจจัยสำคัญเพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชน ในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำมาหาข้อสรุปและอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

5.2.1 จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ระยะเวลาที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยวภายใน ประเทศที่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับประเภทของแหล่งท่องเที่ยว ที่มีช่วงอายุระหว่าง 25 - 35 ปี, 36 - 45 ปี, 46 - 55 ปี และ 56 - 60 ปี เลือกแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เหมือนกัน โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล/หาดทราย ซึ่งมากกว่าแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ดังนั้น ระยะเวลาที่แตกต่างกันจึงไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยวภายในประเทศที่ต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Alain Decrop (1999) ที่ได้ศึกษาวิจัยกระบวนการตัดสินใจและพฤติกรรมของนักเดินทางชาวเบลเยียม โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 25 คน พบว่า อายุเป็นปัจจัยพื้นฐานในการตัดสินใจท่องเที่ยวที่ต่างกัน คือ กลุ่มวัยรุ่นจะท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมหลากหลาย ส่วนกลุ่มผู้ใหญ่จะท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวที่ให้ความรู้ เช่นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เช่นเดียวกับ ทักษิณา คุณารักษ์ (2546) การศึกษาการแบ่งตลาดตามลักษณะ

ประชากรศาสตร์ กล่าวว่า กลุ่มผู้สูงอายุนิยมเดินทางท่องเที่ยวยังสถานที่ที่มีความสำคัญทางศาสนา หรือเพื่อเยี่ยมชมถิ่นฐานเดิมของบรรพบุรุษ และต้องการความสะดวกสบายในการเดินทางท่องเที่ยวด้วย รวมถึงการศึกษาของสุรพล ปธานวนิชและคณะ (อ้างในทวีศักดิ์ ทิพยมหิษฐ์ : 2544) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสวัสดิการสังคมของผู้ใช้แรงงาน พบว่า บุคคลที่มีอายุเพิ่มขึ้นมักไม่นิยมที่จะท่องเที่ยวแบบเสี่ยงภัย แต่นิยมท่องเที่ยวที่สะดวกสบาย ตลอดจนพอใจในการท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัด โบราณสถานมากขึ้น และจากผลการศึกษาลักษณะการนันทนาการของประชาชนในเขตเทศบาลนครลำปาง (บทที่ 3 หน้า 45) ที่ผู้ศึกษาได้สุ่มทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแต่ละช่วงอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกันจะมีการเดินทางท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน คือกลุ่มอายุ 25 – 35 ปี ชอบการท่องเที่ยวแบบผจญภัยหรือแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ส่วนกลุ่มผู้สูงอายุ ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป นิยมเดินทางท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และทางศิลปวัฒนธรรม

ผลการศึกษาพบว่า วัตถุประสงค์ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละช่วงอายุ ส่วนใหญ่ที่เดินทางไปท่องเที่ยว คือ เพื่อการพักผ่อนและการท่องเที่ยว รองลงมาคือการไปเยี่ยมญาติ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเนาวรัตน์ พลาายน้อยและคณะ (2538) ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทยปี 2537 ที่ศึกษาวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างในระดับบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ใช้วิธีการสัมภาษณ์ 3,706 ตัวอย่าง และส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ระดับครัวเรือน 4,205 ครัวเรือน ผลการวิจัยที่ได้พบว่ากลุ่มอายุที่แตกต่างกันมีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวหลักที่เหมือนกัน คือ การไปพักผ่อน และเยี่ยมญาติ

ส่วนพาหนะหลักที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว ทุกกลุ่มอายุส่วนใหญ่เลือกที่จะใช้รถยนต์ส่วนบุคคลเป็นพาหนะหลักในการท่องเที่ยว โดยเลือกพักแรมที่โรงแรมและรีสอร์ท เนื่องจากความสะดวกสบายและความปลอดภัย ส่วนค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการท่องเที่ยวพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อายุ 56 – 60 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่จะใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวมากกว่า 7,000 บาท เป็นค่าใช้จ่ายที่สูงกว่ากลุ่มช่วงอายุอื่นๆ โดยเฉพาะกลุ่มอายุ 25 – 35 ปี ที่มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวประมาณ 3,001 – 5,000 บาท

5.2.2 จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า เพศชายเลือกท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากกว่าเพศหญิง จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงเลือกแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยเฉพาะทางทะเล/หาดทราย (ร้อยละ 49.6) มากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 44.4) แสดงว่าเพศหญิงเลือกท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากกว่าเพศชาย ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาไม่

ตรงกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ แต่จากการเลือกเดินทางท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่นๆ พบว่าเพศชายเลือกเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์มากกว่าเพศหญิง

กลุ่มตัวอย่างทั้งเพศชายและเพศหญิง ต่างก็มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อการพักผ่อนและท่องเที่ยวมากที่สุด เหตุผลรองลงมา คือเพื่อไปเยี่ยมญาติ และต้องการพบเห็นสิ่งแปลกใหม่ สอดคล้องกับการศึกษาของ Alistair and Geoffrey (1982) เกี่ยวกับการท่องเที่ยวกับผลกระทบทางเศรษฐกิจ และสังคม, ทักษิณา คุณารักษ์ (2546) เป็นการศึกษาการแบ่งตลาดตามลักษณะประชากรศาสตร์, และเกศศิริ เจริญวิศาล ที่ศึกษาความเข้าใจแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมให้ไทยเที่ยวไทย (2543) ที่ได้กล่าวว่า การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน หรือเดินทางไปเพื่อเยี่ยมญาติที่นั่นนั้น เป็นเหตุผลและเป็นปัจจัยที่ผลักดันให้คนเราเดินทางท่องเที่ยว คือเหตุผลทางด้านร่างกายที่ต้องการไปพักผ่อนร่างกายจากความเหนื่อยล้าและให้ร่างกายได้ผ่อนคลาย การต้องการหลีกเลี่ยงความจำเจ จากการทำงานและการดำรงชีวิตในแต่ละวัน ซึ่งเป็นปัจจัยขั้นพื้นฐานที่คนเราต้องการมากที่สุด และการได้รับความยอมรับจากสังคมจากการเดินทางท่องเที่ยว และเชื่อว่าการท่องเที่ยวเป็นความต้องการขั้นสูงสุด คือการต้องการได้พบเห็นสิ่งแปลกใหม่

ส่วนการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้ ผลการศึกษา พบว่า เพศชายเป็นผู้ที่ตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยวเอง ในขณะที่เพศหญิงบุคคลที่เป็นผู้ตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยวเป็นสามี ซึ่งขัดแย้งกับการศึกษาของนิตยสาร Sport Illustrated ที่ศึกษาบทบาทของสามีและภรรยาในการตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยว (เลิศพร ภาระสกุล, 2540) กล่าวว่า การตัดสินใจท่องเที่ยวเป็นการตัดสินใจร่วมกัน (สามีและภรรยา) ในการเดินทางท่องเที่ยว ทั้งเพศชายและเพศหญิงจะเลือกเดินทางท่องเที่ยว โดยรถยนต์ส่วนบุคคลมากที่สุด และเลือกพักที่โรงแรม เพราะมีความปลอดภัย ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ Gail (1999) เกี่ยวกับการเลือกแหล่งที่พักแรมของนักธุรกิจหญิงซึ่งพบว่านักธุรกิจหญิงเลือกที่จะพักแรมยังสถานที่สะดวกสบายและปลอดภัย ส่วนค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเฉลี่ย นั้นเพศชายมีค่าใช้จ่ายมากกว่า 7,000 บาท ซึ่งเป็นจำนวนค่าใช้จ่ายที่มากกว่าเพศหญิงที่ใช้จ่ายเฉลี่ย 3,001 – 5,000 บาท

5.2.3 จากสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ ระดับการศึกษาสูงนิยมเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถานและศาสนามากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาน้อย

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการเลือกเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถานและศาสนา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี นิยมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์มากเป็นอันดับหนึ่ง

จึงสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสูงไม่นิยมเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถานและศาสนามากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาน้อยกว่า ซึ่งไม่สอดคล้องกับทฤษฎี คุณารักษ์ (2546) การศึกษาการแบ่งตลาดตามลักษณะประชากรศาสตร์ ที่กล่าวว่า การที่คนเรามีระดับการศึกษาที่สูงขึ้นจะทำให้มีส่วนในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวและมีความสนใจทางด้านวัฒนธรรมมากขึ้น

ในด้านระดับของการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาตั้งแต่อนุปริญญาขึ้นไป และเลือกเดินทางท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากที่สุด ส่วนการเดินทางท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกที่จะท่องเที่ยวในช่วงเดือนเมษายน ที่เป็นช่วงวันหยุดยาวติดต่อกันหลายวันทำให้ท่องเที่ยวได้นาน โดยมีวัตถุประสงค์ของการเดินทางเหมือนกันทุกระดับการศึกษา คือ เพื่อการพักผ่อนและท่องเที่ยว

ในด้านที่พักแรมนั้น พบว่า กลุ่มระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่เลือกที่จะพักแรมตามบ้านญาติ/เพื่อน ส่วนกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เลือกพักแรมที่โรงแรม (ร้อยละ 38.7) ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวแตกต่างกัน คือ กลุ่มที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาจะใช้จ่ายในการท่องเที่ยวน้อยกว่า 3,000 บาท ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทส่วนใหญ่จะมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวที่มากกว่า 7,000 บาท

ผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่ได้ชี้แจงถึง การที่กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาสูงจะมีโอกาสในการท่องเที่ยวได้มากกว่า และมีโอกาสเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพมากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาน้อยกว่าอุดมศึกษา ตามที่เลิศพร ภาระสกุล (2540) ศึกษาปัจจัยด้านประชากรและสังคมกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว พบว่า การศึกษาเป็นการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว กลุ่มที่มีระดับการศึกษาที่สูงจะมีโอกาสได้เดินทางท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาน้อย เช่นเดียวกับการศึกษาของ Arid Steen อ้างใน McIntosh and Goelner (1986) เป็นการศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวชาวอเมริกัน ที่พบว่าระดับการศึกษาของประชากรชาวอเมริกันกับการศึกษามีความสัมพันธ์กัน และมีแนวโน้มที่จะใช้บริการทางการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย และ Swarbrook and Horner (1999) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการท่องเที่ยว ที่ได้กล่าวว่า กลุ่มที่มีการศึกษาน้อยจะมีแรงกระตุ้นที่เดินทางท่องเที่ยวยังสถานที่ที่มีความแปลกใหม่ ไปจากถิ่นที่อยู่เดิมและมีกิจกรรมในระหว่างการท่องเที่ยว

5.2.4 จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ คนโศคนิยมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี มากกว่าคนที่มีการครอบครัวแล้ว จากการศึกษพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่หย่าร้าง/แยกกันอยู่นิยมท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมมากที่สุด รองลงไปคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสและโศคตามลำดับ ดังนั้น คนที่มีการครอบครัวแล้วนิยมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณีมากกว่าคนโศค

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ในด้านของสถานภาพ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว ซึ่งผู้ที่สมรสแล้วหรือมีบุตรแล้วจะเลือกที่เดินทางท่องเที่ยวกับครอบครัวมากกว่ากลุ่มคนโศค เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีรายได้ทั้งคู่ ทั้งจากสามีและภรรยา นอกจากนั้นผู้หญิงรุ่นใหม่ เมื่อแต่งงานไปแล้วก็ยังคงการชะลอการมีบุตรไว้อย่างน้อย 2 – 3 ปี หลังจากการแต่งงาน หรือถ้ามีบุตรก็เลือกที่จะกลับไปทำงานทันที ซึ่งแนวโน้มดังกล่าวช่วยทำให้รายได้ของครอบครัวมีเพิ่มมากขึ้น การมีรายได้จากทั้งสองทางของครอบครัวรุ่นใหม่จึงเป็นตัวส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวมากขึ้น

ส่วนช่วงเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว นั้น กลุ่มคนโศคสามารถที่เดินทางท่องเที่ยวได้ทุกโอกาสที่สะดวกและจะท่องเที่ยวกับเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่กลุ่มที่สมรสแล้วจะเดินทางในช่วงที่เป็นวันหยุดยาวติดต่อกันหลายวัน เพื่อให้บุคคลภายในครอบครัวสามารถเดินทางท่องเที่ยวไปพร้อมกันและเป็นการตัดสินใจร่วมกันของสามี/ภรรยา จึงทำให้ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสูงกว่ากลุ่มโศคและหย่าร้าง/แยกกันอยู่ คือใช้จ่ายมากกว่า 7,000 บาท เนื่องจากภาระความรับผิดชอบในการดูแลค่าใช้จ่ายของภรรยา/สามี หรือบุตร ในส่วนของกลุ่มโศคและหย่าร้าง/แยกกันอยู่ จะมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ประมาณ 3,001 – 5,000 บาท สำหรับกลุ่มคนที่หย่าร้างหรือแยกกันอยู่นั้น การเดินทางท่องเที่ยว นับเป็นความจำเป็นที่น้อยที่สุด เนื่องจากรายได้ที่มีอยู่ทางเดียวของสามีหรือภรรยา รวมไปถึงการมีภาระเลี้ยงดูบุตรซึ่งถือว่าเป็นภาระค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูงอยู่แล้ว อีกทั้งกลุ่มคนที่หย่าร้างหรือแยกกันอยู่ยังไม่มีเพื่อนร่วมเดินทางท่องเที่ยวซึ่งเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งเพราะอาจเกรงกลัวในเรื่องของความปลอดภัย และความเหงาที่ต้องเดินทางท่องเที่ยวเพียงลำพัง

5.2.5 จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า อาชีพมีส่วนในการเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชนมากที่สุด รองลงมาคือ ธุรกิจส่วนตัว และรับจ้าง ตามลำดับ ซึ่งทุกกลุ่มอาชีพเลือกแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ สุวรรณ กาญจนเมธา (2542) เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ที่กล่าวว่า อาชีพทำให้เกิดความจำเป็นและความต้องการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน และ Alain Decrop (1999) ที่ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจและพฤติกรรมของนักเดินทางที่พบว่า อาชีพเป็นสิ่งที่กำหนดการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของ

นักเดินทางชาวเบลเยี่ยม คือ กลุ่มที่ทำงานประจำมีความต้องการพักผ่อน คลายเครียดจากการทำงาน ส่วนกลุ่มที่ทำงานอยู่ในบ้าน (แม่บ้าน) ต้องการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อหาสิ่งแปลกใหม่ให้กับตนเอง

ส่วนค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเฉลี่ย พบว่ากลุ่มข้าราชการ พนักงานบริษัทเอกชน ธุรกิจส่วนตัวและผู้เกษียณอายุ มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่า 7,000 บาท แต่กลุ่มเกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเฉลี่ยน้อยกว่า 3,000 บาท เนื่องมาจากกลุ่มเกษตรกรจะท่องเที่ยวเพียง 1 - 2 วัน ซึ่งวัตถุประสงค์ของการเดินทางท่องเที่ยว คือ เพื่อไปเยี่ยมญาติ/เพื่อนและนิยมพักผ่อนตามบ้านญาติ/เพื่อนอีกด้วย จึงทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวได้มากกว่ากลุ่มอาชีพอื่นที่เลือกเดินทางเพื่อการพักผ่อนและท่องเที่ยว ใช้ระยะเวลาในการพักผ่อนและท่องเที่ยว 3 - 4 วัน และเลือกที่จะพักที่โรงแรม จึงทำให้ค่าใช้จ่ายต่างๆ มีมากกว่ากลุ่มเกษตรกร

เมื่อวิเคราะห์จากการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า เดือนที่แต่ละกลุ่มอาชีพเลือกเดินทาง คือ เดือนเมษายน แต่แตกต่างกันที่ช่วงเวลาที่เดินทางท่องเที่ยว กลุ่มอาชีพรับราชการ พนักงานบริษัทเอกชน และรับจ้างจะท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดติดต่อกันหลายวัน เนื่องจากหน้าที่การทำงานที่ทำให้ไม่สามารถลาหยุดได้บ่อย ส่วนกลุ่มอาชีพเกษตรกรและผู้เกษียณอายุจะท่องเที่ยวตามแต่โอกาสที่สะดวก เป็นเพราะมีรายได้ที่น้อยกว่ากลุ่มอาชีพอื่นๆ และมีภาระการทำงานที่หนักยกลำบาก ดังนั้นเมื่อมีเวลาพักผ่อนจึงนิยมพักผ่อนที่บ้านเป็นส่วนใหญ่

5.2.6 กลุ่มคนที่มีรายได้มากกว่าจะมีความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่า จากการหาค่าความสัมพันธ์ของรายได้กับความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า ทุกกลุ่มระดับรายได้เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศเฉลี่ยปีละ 2 ครั้ง ในช่วงเดือนเมษายน และช่วงปลายปี ดังนั้นระดับรายได้ที่ต่างกันจึงไม่ส่งผลต่อความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยว

รายได้ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 - 10,000 บาท และเป็นกลุ่มที่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีซึ่งกลุ่มนี้เลือกแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ส่วนใหญ่จะเดินทางท่องเที่ยวในช่วงเดือนเมษายน เฉลี่ยเดินทางท่องเที่ยวประมาณ 3 - 4 วัน เนื่องจากเป็นวันหยุดติดต่อกันหลายวัน ในการเลือกที่พักแรม กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท จะพักที่บ้านญาติ/เพื่อน ส่วนกลุ่มรายได้อื่นๆ เลือกพักที่โรงแรม ซึ่งค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการท่องเที่ยวเฉลี่ยของระดับรายได้ กลุ่มที่มีรายได้ตั้งแต่ 15,001 ขึ้นไปจะมีค่าใช้จ่ายมากกว่า 7,000 บาท แต่มีข้อสังเกตว่ากลุ่มที่มีรายได้ 5,001 - 10,000 บาท จะมีค่าใช้จ่ายที่มากกว่า 7,000 บาทเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ที่ได้รับ โดยส่วนใหญ่จะเป็นการท่องเที่ยวที่ขับรถยนต์ส่วนบุคคลไปกันเองเพราะเน้นความสะดวกสบาย โดยเฉพาะการเลือกที่พักประเภทโรงแรมหรือรีสอร์ท ซึ่งกลุ่มคนที่เดินทางท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกสบายนั้นจะต้องมีรายได้อย่างต่ำจำนวนหนึ่ง ซึ่ง

เป็นรายได้หลังจากที่ใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันที่เป็นจริงๆ เช่นค่าอาหาร ค่าเครื่องนุ่งห่ม ค่าน้ำค่าไฟ รวมไปถึงค่าเลี้ยงดูบุตรเป็นต้น และยังคงมีเหลือพอในการนำใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวด้วย

เลิศพร ภาระสกุล (2540) ศึกษาปัจจัยทางด้านประชากรและสังคมกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว และทักษิณา कुमारักษ์ (2546) ศึกษาการแบ่งตลาดนักท่องเที่ยวตามลักษณะประชากรศาสตร์ พบว่า นอกจากค่าใช้จ่ายในด้านที่พักแรมแล้วนั้นยังมีค่าใช้จ่ายในส่วนของอาหาร เครื่องดื่ม และของที่ระลึกด้วย การใช้จ่ายเงินในการเดินทางท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับรายได้ รวมถึงความถี่ของการเดินทาง ถ้ามีรายได้ที่เพิ่มขึ้นก็จะทำให้มีการเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น ซึ่งจากการศึกษาครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับคำกล่าวข้างต้นทั้งหมด เนื่องจาก ผลการศึกษาพบว่า ทุกกลุ่มระดับรายได้จะเดือนทางท่องเที่ยวในช่วงเดือนเมษายน และช่วงเดือนธันวาคมและต้นปีใหม่ จึงทำให้ท่องเที่ยวได้เพียง 2 - 3 ครั้ง ภายในระยะเวลา 1 ปี และเมื่อวิเคราะห์จากเศรษฐกิจภาคการค้า/อุตสาหกรรม การลงทุน พบว่ามีอัตราผลผลิตมีอัตราการผลิตที่สูงขึ้น แต่ทางด้านการเงินปริมาณเงินฝากของประชาชนที่ลดลง เนื่องจากดัชนีค่าครองชีพ (อัตราเงินเฟ้อ) (จากการอ้างอิงในบทที่ 3) พบว่าปี 2547 อัตราค่าครองชีพของประชาชนเพิ่มสูงขึ้น ร้อยละ 5.5 สาเหตุมาจากการกระตุ้นการบริโภคภายในประเทศและราคาสินค้าเกษตรที่เพิ่มสูงขึ้นส่งผลต่อสินค้าหมวดอาหารและเครื่องดื่ม ซึ่งเป็นปัจจัยขึ้นพื้นฐานของคนเรา ทำให้การเลือกเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศเป็นทางเลือกท้ายสุดในการบริโภคของกลุ่มตัวอย่าง

5.2.7. จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ข้อมูลข่าวสารทางการท่องเที่ยว มีส่วนในการเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่ต่างกัน ผลการศึกษาจากการรับรู้ข่าวสารทางการท่องเที่ยว โดยผ่านจากสื่อ ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้แก่ แผ่นพับ/โปรচার์ หนังสือนำเที่ยว(Guide book) หนังสือพิมพ์ นิตยสารทางการท่องเที่ยว โทรทัศน์/วิทยุ จากบริษัทนำเที่ยว อินเทอร์เน็ต และป้ายโฆษณา พบว่าสื่อเหล่านี้ไม่ได้มีอิทธิพลให้กลุ่มตัวอย่างเลือกเดินทางท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน เพราะกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ โดยที่สื่อจากทางโทรทัศน์/วิทยุเป็นสื่อที่เข้าถึงกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้มากที่สุด รองลงมา คือ นิตยสารทางการท่องเที่ยว และอินเทอร์เน็ต

ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสถานที่พักแรมโดยเฉพาะรีสอร์ทนั้น พบว่า สื่อที่เข้าถึงกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด มาจากหนังสือนำเที่ยว (Guide Book) ส่วนค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการท่องเที่ยว พบว่า การรับรู้ข้อมูลจากสื่อหนังสือนำเที่ยว นิตยสารทางการท่องเที่ยว และบริษัทนำเที่ยว จะมีค่าใช้จ่ายที่มากกว่า 7,000 บาท โดยเลือกพักที่โรงแรม และใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยวประมาณ

3- 4 วัน ส่วนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากป้ายโฆษณาจะทำให้กลุ่มตัวอย่างมีงบประมาณในการท่องเที่ยวที่น้อยที่สุด คือมีค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่า 3,000 บาท และใช้เวลาเดินทางเพียง 1-2 วัน

5.2.8. กลุ่มบุคคลที่แนะนำในการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ พ่อ/แม่ สามเณร/ภรรยา ลูก ญาติ / พี่น้อง เพื่อน และผู้ร่วมงาน จากการศึกษาพบว่า ทุกกลุ่มบุคคลจะแนะนำให้เดินทางท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยกลุ่มบุคคลที่มีส่วนในการให้คำแนะนำมากที่สุด คือ สามเณร/ภรรยา และลูก อีกทั้งยังเป็นกลุ่มบุคคลที่แนะนำให้เลือกใช้รถยนต์ส่วนบุคคลเป็นพาหนะหลักในการเดินทางด้วย ในส่วนของสถานที่พักผ่อน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกพักผ่อนที่โรงแรม

ส่วนคำแนะนำจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวจะมีความแตกต่างกันไป นั่นคือ ถ้าลูก เป็นบุคคลที่แนะนำให้เดินทางท่องเที่ยว จะส่งผลให้มีการเดินทางมากกว่า 5 วัน และเดินทางท่องเที่ยวในช่วงเดือนเมษายนที่เป็นวันหยุดติดต่อกันหลายวัน โดยเลือกพักผ่อนที่บ้านญาติ/เพื่อนและมีค่าใช้จ่ายมากกว่า 7,000 บาท

จากการศึกษาของ Cee Goosesens (2000) เกี่ยวกับข้อมูลทางการท่องเที่ยวและแรงจูงใจท่องเที่ยว และวรรณิ วงษ์วานิช (2546) เกี่ยวกับภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว ได้กล่าวตรงกันว่า นอกจากแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามแล้วนั้น ต้องมีองค์ประกอบพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกรวมไปถึงภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวที่จะชักจูงหรือเป็นแรงจูงใจให้กลุ่มคนออกเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งผลจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเดินทางท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว ภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ได้แก่ ร้านอาหาร ที่พักแรม และโครงสร้างพื้นฐาน เช่น สภาพถนน ระบบการติดต่อสื่อสาร เป็นปัจจัยสำคัญ และในด้านของแหล่งท่องเที่ยว พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสนใจในการเลือกเดินทางท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (ทะเล/หาดทราย) ด้วยเหตุผลของความงดงามของแหล่งท่องเที่ยว

ในส่วนของการตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยวนั้น พบว่าวัตถุประสงค์หลักของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกเดินทางท่องเที่ยวคือ เพื่อการพักผ่อนและการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ ซึ่งทำให้รู้ถึงความต้องการที่เกิดจากความต้องการพักผ่อนจากการทำงานที่ทำเป็นกิจวัตรประจำวัน ด้วยการไปพักผ่อนยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ (ทะเล/หาดทราย) ส่วนปัจจัยภายนอกที่กระตุ้นให้เดินทางท่องเที่ยว คือ เวลาที่จะสามารถท่องเที่ยวได้เป็นเวลานาน ในช่วงหยุดพักติดต่อกันหลายวัน

การค้นหาข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ ส่วนใหญ่ได้มาจากทั้งตัวบุคคลและสื่อจากกลุ่มบุคคลที่แนะนำหรือให้ข้อมูลท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเพื่อน ญาติ/พี่น้อง และผู้ร่วมงาน สื่อที่ได้จากการประชาสัมพันธ์ คือ โทรทัศน์/วิทยุ นิตยสารทางการท่องเที่ยว และอินเทอร์เน็ตเป็นหลัก สอดคล้องกับวารุณี ดันติวงศ์วานิช (2545) ที่ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจท่องเที่ยว กล่าวว่า ผู้เดินทางท่องเที่ยวจะได้รับข้อมูลจากหลายแหล่งทั้งจากแหล่งบุคคล จากการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น จากข้อมูลที่ได้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะประเมินการเลือกเดินทางท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง และความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว สอดคล้องกับ Les Lumsdom (1997) ที่ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจท่องเที่ยว ที่พบว่า การรวบรวมข้อมูลที่ได้จะนำมาเปรียบเทียบกับปัจจัยหลายด้าน โดยวัดจากสถานที่ท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก

จากการรับรู้ถึงความต้องการของตนเอง และข้อมูลทั้งหมด พบว่าในส่วนของการตัดสินใจท่องเที่ยว นั้น มีความแตกต่างกัน ทางเพศชายจะเป็นผู้ที่ตัดสินใจเองว่าจะเลือกเดินทางท่องเที่ยว ณ สถานที่ใด เวลาไหน และเพศหญิงส่วนใหญ่สามีมักจะเป็นผู้ตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยว และจะจัดการเดินทางท่องเที่ยวเองทั้งหมด โดยพาหนะหลักที่ใช้ในการเดินทางคือ รถยนต์ส่วนบุคคล เพราะมีความเป็นส่วนตัว และมีอิสระในการจัดโปรแกรมท่องเที่ยวและเลือกพักแรมที่โรงแรม

จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ในการเดินทางท่องเที่ยวที่ผ่านมา ส่วนใหญ่ต้องการที่จะเดินทางท่องเที่ยวอีกครั้งหนึ่ง ด้วยเหตุที่ว่าแหล่งท่องเที่ยวมีความสวยงาม ดึงดูดใจ และแหล่งท่องเที่ยวมีความเป็นธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับ ทักษิณา คุณารักษ์ (2546) การศึกษากระบวนการตัดสินใจท่องเที่ยว ที่กล่าวว่า ถ้านักท่องเที่ยวมีความรู้สึกพึงพอใจที่ได้จากการท่องเที่ยวจะทำให้ให้นักท่องเที่ยวเดินทางกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

5.3 ข้อคิดเห็นของผู้ศึกษา

จากการศึกษาถึงปัจจัยสำคัญเพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชน ในเขตเทศบาลนครลำปาง มีข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ควรมีการจัดทำสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่จูงใจนักท่องเที่ยวและเสนอภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นในช่วงวันหยุดเสาร์ – อาทิตย์ หรือในช่วง Low Season นอกเหนือจากช่วงวันหยุดยาวติดต่อกัน โดยการจัดทำสโปดโทรทัศน์และแบบโฆษณาสำหรับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย และมีการจัดทำรายการละครสั้นแนวสนุกสนานโดยสอดแทรกสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ โดยมุ่งไปที่สื่อทางโทรทัศน์/วิทยุ เนื่องจากสื่อทางโทรทัศน์/วิทยุ เป็นสื่อที่สมาชิกภายในครอบครัวสามารถดูด้วยกันได้ และเป็นสื่อที่ผู้รับ รับรู้ได้มากที่สุดจากเสียง และภาพที่เคลื่อนไหวทำให้ง่ายต่อการจดจำ และสามารถแทรกข้อมูลข่าวสารไปในจิตใจของผู้ชมได้ เพราะขณะที่เรานั่งพักผ่อนดูโทรทัศน์นั้นเป็นช่วงที่ไม่อยู่ในอารมณ์ของการโต้แย้ง จึงง่ายต่อการโน้มน้าว

2. จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะนิยมเดินทางท่องเที่ยวกับกลุ่มบุคคลภายในครอบครัวหรือญาติ ประมาณ 4 - 6 คน เกือบร้อยละ 80 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 395 คน ซึ่งเป็นกลุ่มวัยที่แตกต่างกัน มีความชอบที่ต่างกัน ดังนั้น บริษัทนำเที่ยวจึงต้องนำเสนอรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวที่ต่างกันและมีความหลากหลายในการจัดทำโปรแกรมนำเที่ยวหรือกิจกรรมระหว่างการเดินทางเพื่อความเหมาะสมสำหรับลูกค้าในแต่ละระดับที่อายุ

3. หน่วยงานทางภาครัฐและภาคเอกชนควรมีการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติให้มีความสมบูรณ์สวยงาม มีการจัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน ควรมีการวางแผนควบคุมและอนุรักษ์แหล่งพื้นที่ที่มีการท่องเที่ยว เพราะแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งจะมีความสามารถจำกัดในการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว รวมไปถึงการให้ข้อมูลความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว ในการให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ปกป้องดูแลธรรมชาติให้ยาวนานที่สุด เพื่อที่นักท่องเที่ยวจะได้กลับมาเยือนแหล่งท่องเที่ยวนั้นอีกครั้งด้วยความประทับใจ จากการศึกษาพบว่าแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจในการเลือกเดินทาง โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล/ หมู่เกาะ และน้ำตก/ป่าไม้

4. ควรมีการปรับปรุงสภาพถนน เส้นทางจราจร ป้ายบอกทางหรือเครื่องหมายต่างๆ ที่ชัดเจนเพื่อบ่งบอกถึงแหล่งท่องเที่ยว รวมไปถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ห้องน้ำที่มีความสะอาด หรือมีร้านอาหารที่คอยให้บริการผู้ที่เดินทาง

5. ควรมีการจัดตั้งให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เดินทาง หรือนักท่องเที่ยว ตามสถานที่ท่องเที่ยว และตามเส้นทางจราจร เพื่อความปลอดภัยและลดการเกิดเหตุอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว

6. หน่วยงานทางภาครัฐควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม โดยการลดอัตราค่าบริการต่างๆ เช่นบริการรถขนส่งมวลชน(รถไฟ) ที่พักแรมที่เป็นของหน่วยงานราชการ และค่าบริการในการเข้าชมสถานที่แต่ละแห่ง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางท่องเที่ยว โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนและหมู่คณะที่ต้องการไปทัศนศึกษาและท่องเที่ยว

5.4 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ผู้ศึกษาคิดว่าในครั้งต่อไปควรมีการศึกษาวิจัยในหัวข้อเรื่อง ดังนี้

1. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการเลือกใช้บริการเดินทางระหว่างรถโดยสารประจำทางและรถไฟในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ
2. พฤติกรรมการค้นหาข้อมูลข่าวสารทางการท่องเที่ยวของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง
3. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เลือกใช้บริการของบริษัทนำเที่ยวในจังหวัดลำปาง